

Генрі Катнер

Називайте його ДЕМОНОМ

Генрі Катнер.

Називайте його демоном / переклав П. Характерник.

Маріуполь: AU Pub, 2023. 52 с.

Видання друком при обов'язковому збереженні згадки
про походження перекладу дозволене без додаткових умов.

*Згадки у книзі про місто Марії –
для привернення уваги до важкої долі його та його оборонців,
більшість з яких досі у московському полоні*

Всі зображення, використані в книзі, генеровані Midjourney AI

посилання на канал

© Henry Kuttner (текст), 1946

© Характерник (переклад), 2023

Розділ 1: Неправильний Дядечко

Багато років потому вона поверталася до Лос-Анджелеса і проїздила повз будинок бабусі Кітон. Насправді він майже не змінився, але те, що у 1920 році видавалося її дитячим очам елегантною віллою, перетворилося тепер на велику напівзруйновану каркасну споруду, сіру від облупленої фарби.

Через двадцять п'ять років відчуття незахищеності зникло, але залишився тупий, ірраціональний, закарбований у пам'яті неспокій, відгомін часів, які Джейн Ларкін провела в цьому будинку, коли їй було дев'ять років, тоді худорлявої дівчинки з великим очима й модним у ті часи чубчиком а'ля Бастер Браун.

Озираючись назад, вона пам'ятала і дуже багато, й дуже мало. Дитяча пам'ять дивовижним чином відрізняється від пам'яті дорослого. Коли того червневого дня 1920 року Джейн увійшла до вітальні з люстрою із зеленого скла, вона зробила шанобливий обхід сім'ї, поцілувавши кожного з присутніх. Бабусю Кітон, стримано холодну тітоньку Бессі й чотирьох дядечків. Вона не завагалася, коли підійшла до нового дядечка, котрий був якийсь дивний.

Решта дітей дивилися на неї незворушним поглядом. Вони знали. Вони бачили, що вона знала. Але тоді вони нічого не сказали. Джейн усвідомила, що вона теж не мала права згадувати цю, гм, проблему, доки вони не заговорять про неї. Частина мовчазного етикету дитинства. Але весь будинок був сповнений тривоги. Дорослі ледь відчували якусь біду, щось ледь відчутно неправильне. Діти ж про неї, як це бачила Джейн, знали.

Згодом вони зібралися на задньому дворіку під великою фініковою пальмою. Джейн демонстративно перебирала пальцями своє нове намисто й вичікувала. Вона бачила погляди, якими обмінювалися інші — погляди, які промовляли: "Ти думаєш, вона справді помітила?". Нарешті Беатріс, найстарша, запропонувала зіграти в хованки.

— Ми мусимо розповісти їй, Бі, — сказав маленький Чарльз.

Беатріс намагалась не дивитися на Чарльза.

— Розповісти їй що? Ти здурів, Чарльзе.

Чарльз був наполегливим, хоч і вагався.

— Ти знаєш.

— Тримай при собі свій секрет, — сказала Джейн.

— В усякому разі, я знаю, що це. Він — не мій дядечко.

— Бачиш? — скрикнула Емілі. — Вона теж це відчула. Я ж казала, що вона зауважить.

— Трохи кумедно, — сказала Джейн. Вона дуже добре знала, що чоловік у вітальні — не її дядечко й ніколи ним не був, а також те, що він дуже старанно прикидався — настільки добре, що переконав дорослих, начебто він завжди був тут. Ясним, неупередженим зором дитини Джейн побачила, що він не був нормальним дорослим. Він був якийсь... порожній.

— Недавно приїхав, — сказала Емілі. — Десь три тижні тому.

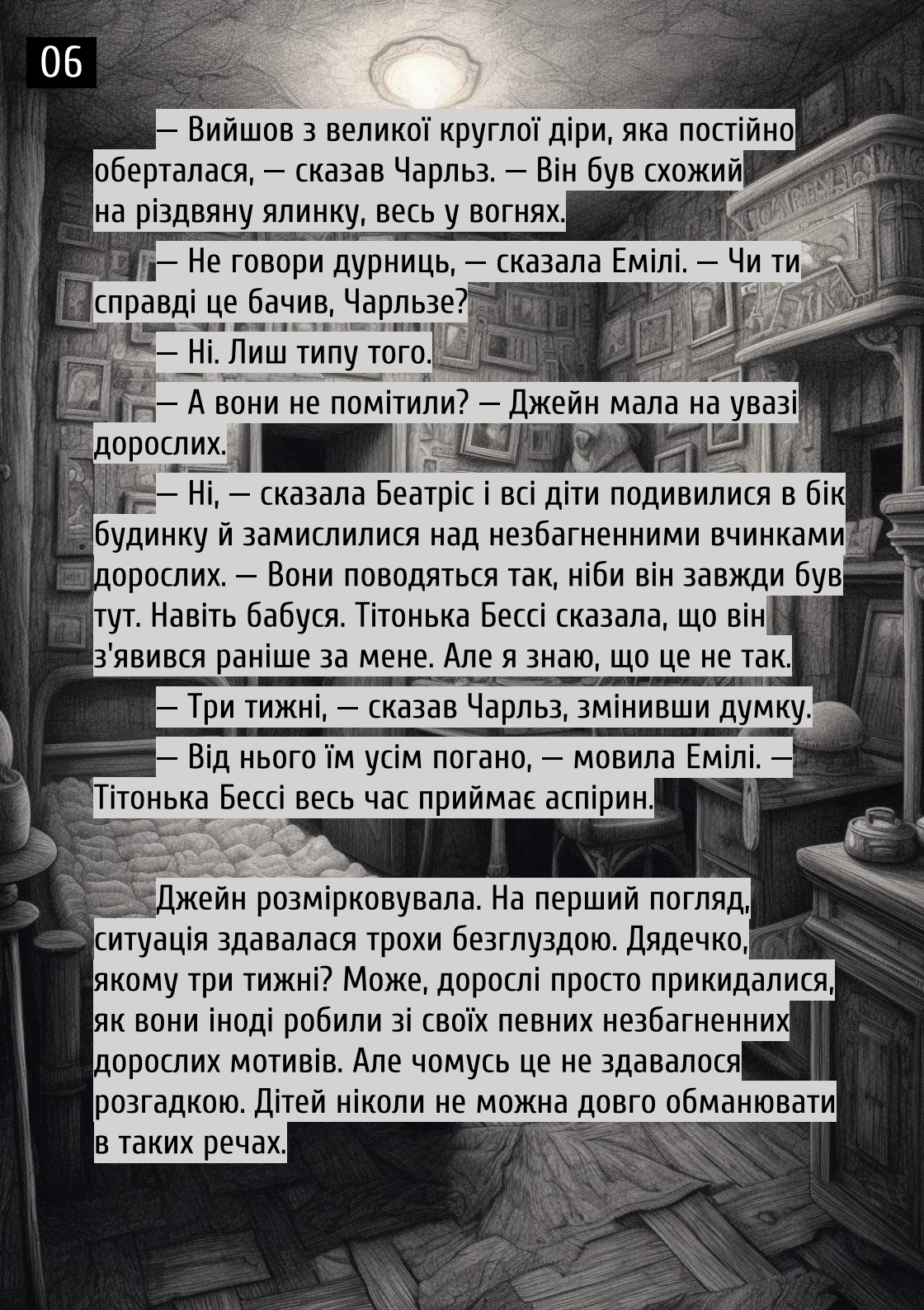
— Три дні, — виправив Чарльз, намагаючись допомогти, але його відчуття часу не залежало від календаря. Він відміряв час мірилом подій, тому дні для нього не мали стандартного розміру. Були довшими, коли він хворів або коли йшов дощ, і набагато коротшими, коли він катався на каруселі в Оушен-парку або грався на задньому дворіку.

— Це було три тижні тому, — сказала Беатріс.

— Звідки він взявся? — запитала Джейн.

Вони обмінялися таємничими поглядами.

— Я не знаю, — обережно сказала Беатріс.

— Вийшов з великої круглої діри, яка постійно оберталася, — сказав Чарльз. — Він був схожий на різдвяну ялинку, весь у вогнях.

— Не говори дурниць, — сказала Емілі. — Чи ти справді це бачив, Чарльзе?

— Ні. Лиш типу того.

— А вони не помітили? — Джейн мала на увазі дорослих.

— Ні, — сказала Беатріс і всі діти подивилися в бік будинку й замислилися над незбагненими вчинками дорослих. — Вони поводяться так, ніби він завжди був тут. Навіть бабуся. Тітонька Бессі сказала, що він з'явився раніше за мене. Але я знаю, що це не так.

— Три тижні, — сказав Чарльз, змінивши думку.

— Від нього їм усім погано, — мовила Емілі. — Тітонька Бессі весь час приймає аспірин.

Джейн розмірковувала. На перший погляд, ситуація здавалася трохи безглуздою. Дядечко, якому три тижні? Може, дорослі просто прикидалися, як вони іноді робили зі своїх певних незбагнених дорослих мотивів. Але чомусь це не здавалося розгадкою. Дітей ніколи не можна довго обманювати в таких речах.

Тепер, коли крига скресла і Джейн перестала бути стороннім спостерігачем, Чарльз несподівано вибухнув збудженою тараторицею.

— Скажи їй, Бі! Справжню таємницю — ти ж знаєш. Можна, я покажу їй Дорогу з Жовтої Цегли? Будь ласка, Бі? Ну!

Потім знову настала тиша. Чарльз говорив надто багато. Джейн, звісно, знала Дорогу з Жовтої Цегли. Вона пролягала через країну Оз від Смертоносної Пустелі до Смарагдового Міста.

По довгому часі Емілі кивнула.

— Ми повинні сказати їй, ти ж знаєш, — мовила вона. — Але вона може злякатися. Там так темно.

— Ти ж перелякалася, — сказав Боббі. — Ти плакала, першого разу.

— Я не плакала. У будь-якому разі це лише так ніби, несправжнє.

— О, ні! — сказав Чарльз. — Минулого разу я простягнув руку і доторкнувся до корони.

— Це не корона, — мовила Емілі. — Це він, Руджедо.

Джейн подумала про дядечка, який не був справжнім дядечком — як і не був справжньою людиною.

— Руджедо — це той? — запитала вона.

Діти зрозуміли.

— О, ні, — сказав Чарльз. — Руджедо живе в підвалі. Ми даємо йому м'ясо. Таке червоне, з кров'ю. Він його страшенно любить! Ням-ням!

Беатріс глянула на Джейн. Вона кивнула в бік клубного будиночка, тобто піаніно зі справжнім секретним замком. Потім якось дуже спритно перевела розмову на іншу тему. Зараз починалася гра в ковбоїв та індіанців, і Боббі, страшенно завиваючи, водив дітлахів довкола будинку.

Піаніно приємно пахло акацією, яка пробивалася крізь тріщини. Беатріс і Джейн, притулившись одна до одної в теплій сутіні, чули віддалені індіанські крики. Беатріс виглядала зараз напрочуд дорослою.

— Я рада, що ти приїхала, Джені, — сказала вона. — Малюки взагалі нічого не розуміють. Це просто жахливо.

— Хто він?

Беатріс затремтіла.

— Не знаю. Думаю, він живе в підвалі, — вона завагалася. — Але до нього треба пробиратися через горище. Я б страшенно боялася, якби не маленькі діти не були такі... такі... вони, здається, зовсім не зважають.

— Але ж Бі. Хто він такий?

Беатріс повернула голову і глянула на Джейн, й було цілком очевидно, що вона не може або не хоче сказати. Був якийсь бар'єр. Але оскільки це було важливо, вона спробувала. Згадала про Неправильного Дядечка.

— Я думаю, що Руджедо такий самий, як він. Я знаю, що це він, правда. Чарльз і Боббі так кажуть — і вони теж знають. Вони знають краще за мене. Вони менш... Це важко пояснити, але — гаразд, це щось на кшталт скудлерів. Пам'ятаєш?

Скудлери. Огидне плем'я, що селилося в печері по дорозі до Країни Оз і мало незвичайну здатність відривати собі голови й кидати ними в перехожих. За мить паралель стала очевидною. Скудлер може мати голову в одному місці, а тіло — в іншому. Але обидві частини належали б тому самому скудлеру.

Звісно, примарний дядечко мав і голову, й тіло. Але Джейн ледь могла зрозуміти можливість його подвійної природи, коли один з них невловимо пересувається будинком, будучи осередком дивного нездужання, а інший — безіменний, безформний, гніздиться в підвалі й чекає на м'ясо з кров'ю...

— Чарльз про це знає більше за всіх нас, — сказала Беатріс. — Саме він зрозумів, що нам потрібно

годувати Р-Руджедо. Ми пробували різні речі, але це має бути сире м'ясо. І якщо б ми перестали — сталося б щось жахливе. Це зрозуміли ми, діти.

Важливим було те, що Джейн не запитала, як саме. Діти сприймають свій відповідник телепатії, як щось само собою зрозуміле.

— Вони не знають, — додала Беатріс. — Ми не можемо їм сказати.

— Ні, — мовила Джейн, і обидві дівчинки подивилися одна на одну, охоплені жахливою, беспорядною проблемою незрілості, усвідомленням того, що звичай дорослого світу надто складні для розуміння, і що діти повинні діяти обережно.

Дорослі завжди мають рацію. Вони — чужа раса.

На щастя для інших дітей, вони зіткнулися з Ворогом, який мав тіло. Самотня дитина могла би впасти в страшну істерику. Але Чарльзу, який першим зробив відкриття, було лише шість, замалий вік, щоб збожеволіти, тож з'їхати з глузду саме в такий спосіб для нього було неможливим. Шестирічна дитина перебуває у вродженому психотичному стані, для неї це нормально.

— І вони хворіють відтоді, як він з'явився, — сказала Беатріс.

Джейн це вже бачила. Вовк може вдягнути овечу шкуру і непомітно прослизнути в отару, але вівці починають нервувати, хоча й не можуть виявити джерело свого неспокою.

Це було питання настрою. Навіть у нього був такий самий настрій — занепокоєння, вичікування, відчуття, що щось не так, він не знав, що саме, — але у нього це було просто справою маскування. Джейн могла ствердити, що він не хотів привертати уваги, відхиляючись від обраної ним умовної норми — форми людської істоти.

Джейн це прийняла. Дядечко, який був порожній — той, що в підвалі на ім'я Руджедо, якого доводилося регулярно годувати сирим м'ясом, щоб не трапилося Чогось.

Маскарадник невідомо звідки. Він мав владу, але мав і обмеження. Очевидні докази його влади приймалися беззастережно.

Діти — реалісти. Для них не було неймовірним, що цей голодний, нелюдський незнайомиць опинився серед них — адже він вже був тут.

Він прийшов звідкись. З-поза часу чи простору, чи взагалі з незбагненого місця. Він ніколи не мав жодних людських почуттів; діти це відчули одразу. Він дуже вправно прикидався людиною і вмів

викривляти свідомість дорослих, прищеплюючи їм штучні спогади про своє існування. Дорослі думали, що пам'ятають його. Дорослий розпізнав би міраж, а дитина була б ошукана. І навпаки, інтелектуальний міраж обдурить дорослого, але не дитину.

Сила Руджедо не могла спотворити їхню свідомість, бо вони не були ні цілком сформованими людьми, ні цілком психічно здоровими з точки зору дорослих. Беатріс, найстарша, була налякана. Вона вже мала зачатки емпатії та уяви.

Маленький Чарлі відчував здебільшого хвилювання. Боббі, найменший, вже почав нудьгувати...

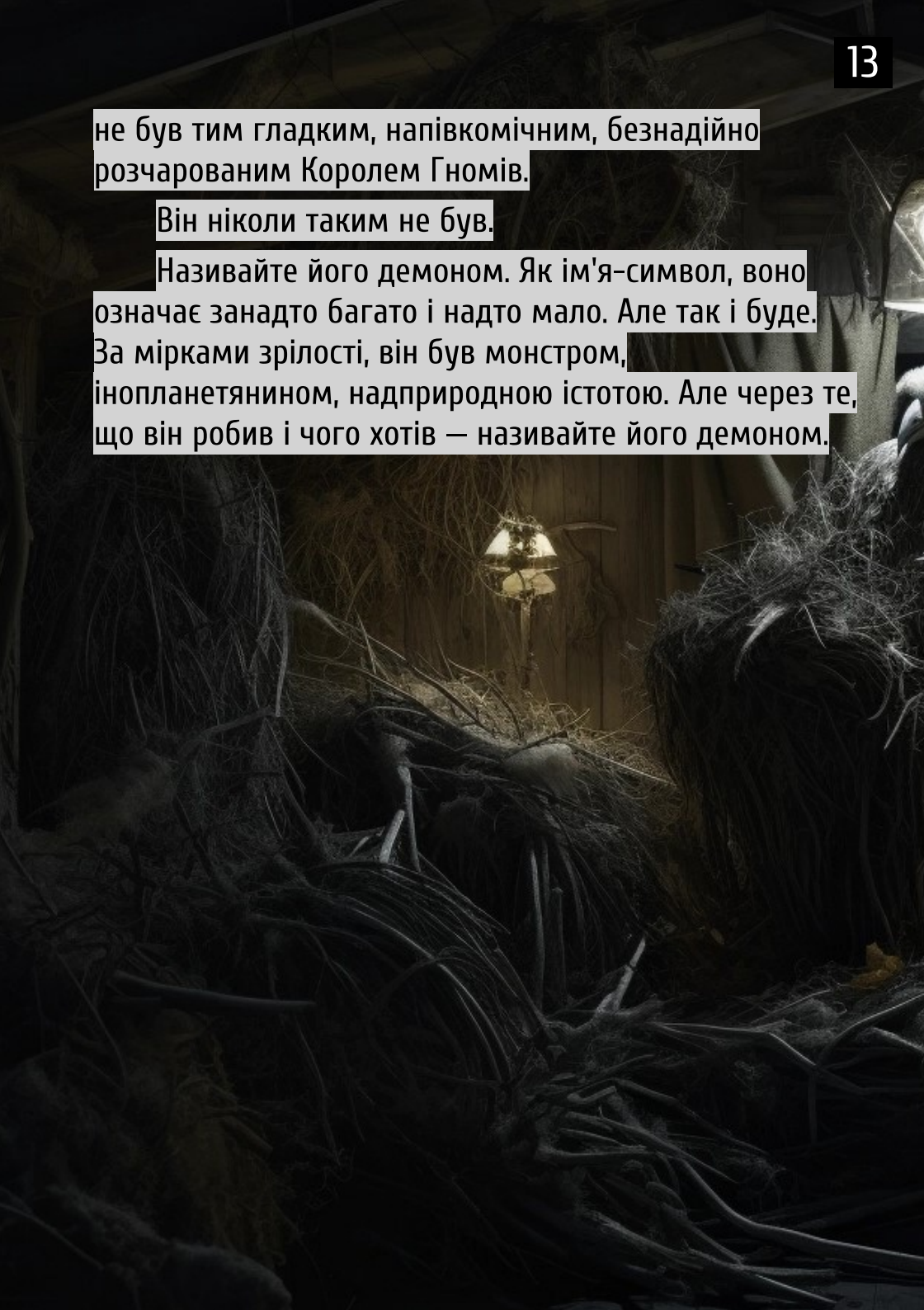
Можливо, пізніше Беатріс пригадувала трохи, як виглядав Руджедо, але інші — ніколи. Вони ж-бо потрапляли до нього дуже дивною дорогою, і, можливо, самі дещо змінювалися за той час, коли перебували з ним. Він приймав або відкидав їжу, і це все. Нагорі тіло скудлера прикидалося людським, тоді як голова скудлера лежала в тому маленькому, жахливому гніздечку, яке він звив, викривляючи простір, тому він був невидимим і нематеріальним для всіх, хто не знав, як знайти Дорогу з Жовтої Цегли.

Яким він був? Без жодних стандартів порівняння — а в його світі їх не існує — йому не можна було надати імені. Діти називали його Руджедо. Але він

не був тим гладким, напівкомічним, безнадійно розчарованим Королем Гномів.

Він ніколи таким не був.

Називайте його демоном. Як ім'я-символ, воно означає занадто багато і надто мало. Але так і буде. За мірками зрілості, він був монстром, інопланетянином, надприродною істотою. Але через те, що він робив і чого хотів — називайте його демоном.

Розділ 2: Сире м'ясо з кров'ю

Одного пополудня через кілька днів потому Беатріс спіймала якось Джейн.

— Скільки ти маєш грошей, Джені? — запитала вона.

— Чотири долари і тридцять п'ять центів, — відповіла Джейн, перевіривши. — Тато дав мені п'ять доларів на станції. Я купила трохи попкорну і, ну, різні речі.

— Боже, як добре, що ти тепер приїхала, — Беатріс полегшено зітхнула. Негласно було вирішено, що в цьому нагальному зібранні за інтересами буде діяти соціалізм дитячих клубів. Невеличкий скарб Джейн був доступний не конкретно для когось із них, а для блага всієї групи.

— У нас закінчилися гроші, — сказала Беатріс. — Бабуся застукаланас, коли ми брали м'ясо з холодильника, тож ми більше не пробуємо. Але на твої гроші можемо багато чого купити.

Ніхто з них не думав про неминучий час, коли цей запас вичерпається. Чотири долари і тридцять п'ять центів тоді видавалися казкою. Їм не потрібно було купувати дороге м'ясо, лиш аби воно було сире і з кров'ю.

Вони пішли разом вулицею, затіненою акаціями, де зрідка траплялися похилені пальми та пониклі шинуси. Купили два фунти гамбургерів і необдуманно витратили двадцять центів на содову.

Коли повернулися додому, там панувала недільна млявість. Дядечка Саймон і Джеймс пішли викурити сигари, дядечка Лью і Берт читали газети, а тітонька Бессі в'язала гачком. Бабуся Кітон читала "Молодіжний журнал", старанно вишукуючи пікантні місця. Двоє дівчаток зупинилися за вишитими бісером порт'єрами, зазираючи досередини.

— Заходьте, діти, — сказав Лью своїм глибоким, резонуючим голосом. — Ви вже бачили ці кумедні карикатури? Мат і Джеф — молодці. А Іскринка...

— Містер Гібсон, як на мене, досить добрий, — сказала бабуся Кітон. — Він справжній митець. Його люди виглядають як люди.

Грюкнули двері — і з'явився дядечко Джеймс, огрядний, усміхнений, явно ошчасливлений кількома кухлями пива. Дядечко Саймон йшов за ним, як втілення совісті.

— В усякому разі тут тихо, — сказав він, кинувши кислий погляд на Джейн з Беатріс. — Діти іноді так галасують, що я не чую власних думок.

— Бабусю, — запитала Беатріс, — а де дівтора?

— Гадаю, на кухні, дорогенька. Вони хотіли для чогось набрати води.

— Спасибі.

Дівчата вийшли, залишивши кімнату, наповнену атмосферою наростаючого дискомфорту, який піднімався з-під порогу. Вівці відчували, що вовк вже серед них, але маскування овечої шкури було достатнім. Вони не знали...

Діти були на кухні, діловито розфарбовуючи розділ коміксів з допомогою пензликів і води. Коли це робили, з'являлися малюнки. Одна сторінка газети була хімічно оброблена так, що волога проявляла різні кольори, тьмяні пастелі, але надзвичайно чарівні, на зразок японських квітів, котрі розквітають у воді, та китайського мигдалю в паперовій обгортці, де були крихітні призи.

З-за її спини Беатріс спритно дістала пакунок від м'ясника.

— Два фунти, — сказала вона. — Джені мала трохи грошей, а в Мертона пополудні було відкрито. Я подумала, що нам краще...

Емілі продовжувала старанно малювати. Чарльз підскочив.

— Тепер йдемо нагору, га?

Джейн відчувала неспокій.

— Не знаю, чи мені краще піти з вами. Чи..

— Я теж не хочу, — сказав Боббі, але це була зрада. Чарльз сказав, що Боббі боїться.

— Я не боюся. Просто це зовсім не прикольно. Я хочу гратися у щось інше.

— Емілі, — лагідно сказала Беатріс. — На цей раз ти не мушиш йти.

— Ні, мушу, — Емілі нарешті відвела погляд від своєї картини. — Я не боюся.

— Хочу побачити вогні, — сказав Чарльз. Беатріс вихором накинулася на нього.

— Ти брешеш, Чарльзе! Немає там ніяких вогнів.

— Є... Є! Бувають, принаймні.

— Не бувають.

— Є. Ти надто тупа, щоб їх бачити. Ходімо, погодуємо його.

Було зрозуміло, що тепер командує Беатріс. Вона була найстаршою. Як відчула Джейн, вона також була більше налякана від інших, навіть більше від Емілі.

Вони піднялися нагору, Беатріс несла пакунок з м'ясом. Вже перерізала мотузку. У верхньому холі збилися в купку перед дверима.

— Нам сюди, Джейн, — гордовито мовив Чарльз. — Нам треба піднятися на горище. У стелі ванни є драбина. Треба вилізти на ванну, щоб дістатись до неї.

— Моя сукня, — з сумнівом сказала Джейн.

— Не забруднишся. Ходімо.

Чарльз хотів бути першим, але був надто малий на зріст. Беатріс вилізла на край ванни і потягнула за кільце в стелі. Заскрипіли дверцята люку і сходи повільно, з певною урочистістю опустилися поруч з ванною. Там, нагорі, не було темно. Світло слабко пробивалося крізь вікна горища.

— Ходімо, Джені, — сказала Беатріс з дивною задишкою, і всі вони якось видерлися нагору, з допомогою якоїсь незбагненої акробатики.

На горищі було тепло, тихо і запилюжено. Поперек балок лежали дошки. Де-не-де валялися коробки та скрині.

Беатріс вже йшла по одній з балок. Джейн спостерігала за нею.

Беатріс не озиралася, не мовила ані слова. Ось її рука висунулася назад; Чарльз, який стояв

найближче, схопив її. Потім Беатріс дотягнулася до дошки, покладеної впоперек наступної крокви. Вона перейшла по ній. Пройшла далі... зупинилася... і повернулася назад разом з Чарльзом.

— Ти це робила неправильно, — розчаровано сказав Чарльз. — Ти думала не про ті речі.

Обличчя Беатріс виглядало напрочуд блідим у золотистому, тьмяному світлі.

Джейн зустрілася з кузиною поглядом.

— Бі...

— Повинна думати про щось інше, — швидко сказала Беатріс. — Все гаразд. Ходімо.

Чарльз наступав їй на п'яти і вона знову рушила по дошці. Чарльз промовляв із ритмічною, механічною монотонністю:

*Раз, два, неси дрова,
Три, чотири, хліб із сиром,
П'ять, шість, є вже гість...*

Беатріс зникла.

Сім, вісім, шпак в горісі.

Чарльз зник.

Боббі, його плечі виражали непокору, пішов за ним. І теж зник.

Емілі видала тихий звук.

— О, Емілі! — сказала Джейн.

Але її наймолодша кузина тільки мовила:

— Я не хочу туди спускатися, Джейн.

— Не мушиш.

— Ні, мушу, — мовила Емілі. — Ось що тобі скажу. Я не злякаюся, якщо підеш відразу за мною. Мені завжди здається, що позаду мене щось підкрадається, щось, що хоче мене схопити, але якщо пообіцяєш, що підеш одразу за мною, все буде добре.

— Обіцяю, — сказала Джейн.

Заспокоєна Емілі пішла через міст. Цього разу Джейн уважно спостерігала за нею. Проте вона не побачила, як Емілі зникла. Вона зникла... раптово. Джейн зробила крок вперед і зупинилася, коли внизу почувся крик.

— Джейн! — голос тітоньки Бессі. — Джейн! — Тепер він був гучнішим і більш безапеляційним. — Джейн, де ти? Ходи сюди, до мене!

Джейн стояла непорушно, дивлячись на дощаний місток. Він був зовсім порожній, жодного сліду Емілі чи інших дітей. Горище раptom сповнилось невидимою загрозою. Але вона продовжила б іти далі, бо ж пообіцяла, якби не...

— Джейн!

Джейн неохоче спустилася і пішла за закликом до спальні тітоньки Бессі. Ця жінка з міцно стуленим ротом приколювала тканину й нетерпляче ворушила губами.

— Де, на Бога, ти була, Джейн? Я кликала і кликала.

— Ми гралися, — відповіла Джейн. — Ви хотіли мене бачити, тітонько Бессі?

— Думаю, так, — відповіла тітонька Бессі. — Цей комір я в'язала гачком. Це сукня для тебе. Ходи-но сюди і дай мені її приміряти. Як ти виросла, дитино!

Після цього була ціла вічність приколювання та загортання, коли Джейн продовжувала думати про Емілі, самотню та налякану десь на горищі. Вона почала ненавидіти тітоньку Бессі. Проте думки про бунт чи втечу ніколи не приходили їй в голову. Дорослі були абсолютними монархами. Що ж до відносних цінностей, то приміряти комірцець у цей момент було важливіше, ніж будь-що інше в світі. Принаймні, для дорослих, які цим світом керували.

Поки Емілі, самотня й налякана, стояла на мосту, що вів десь... десь туди...

Дядечки грали в покер. Тітонька Гертруда, акторка водевілю, несподівано приїхала на кілька днів і зараз розмовляла з бабусею Кітон й тітонькою Бессі

у вітальні. Тітонька Гертруда була маленькою і вродливою, дуже чарівною, делікатною, як французьке біске, із жагою до життя, яка викликала у Джейн захват. Але зараз вона була пригнічена.

— У мене від цього місця мурашки по шкірі, — сказала вона, складаючи віяло перед носом Джейн. — Привіт, ластівко. Чому ти не граєшся з іншими дітьми?

— О, я втомилася, — відповіла Джейн, думаючи про Емілі. Пройшла вже майже година з тих пір, як...

— У твоєму віці я ніколи не втомлювалась, — сказала тітонька Гертруда. — А тепер подивись на мене. Тричі на день і цей жахливий мужик, який мені дістався... мам, я тобі казала... — голоси стали тихішими.

Джейн спостерігала, як монотонно рухаються худі пальці тітоньки Бессі, коли вона встромляла гачок у шовк.

— Це місце — морг, — раптом сказала тітонька Гертруда. — Що з вами всіма? Хтось помер?

— Це через повітря, — сказала тітонька Бессі. — Надто спекотне весь рік.

— Ти взимку гратимеш в Рочестері, Бессі, дівчинко моя, і будеш рада теплому клімату.

Але справа не в цьому. Я почуваюся так... гм... ніби я на сцені після того, як піднялася завіса.

— Це все твої фантазії, — сказала їй мати.

— Привиди, — сказала тітонька Гертруда і змовкла. Бабуся Кітон гостро глянула на Джейн.

— Ходи сюди, дитинко, — сказала вона.

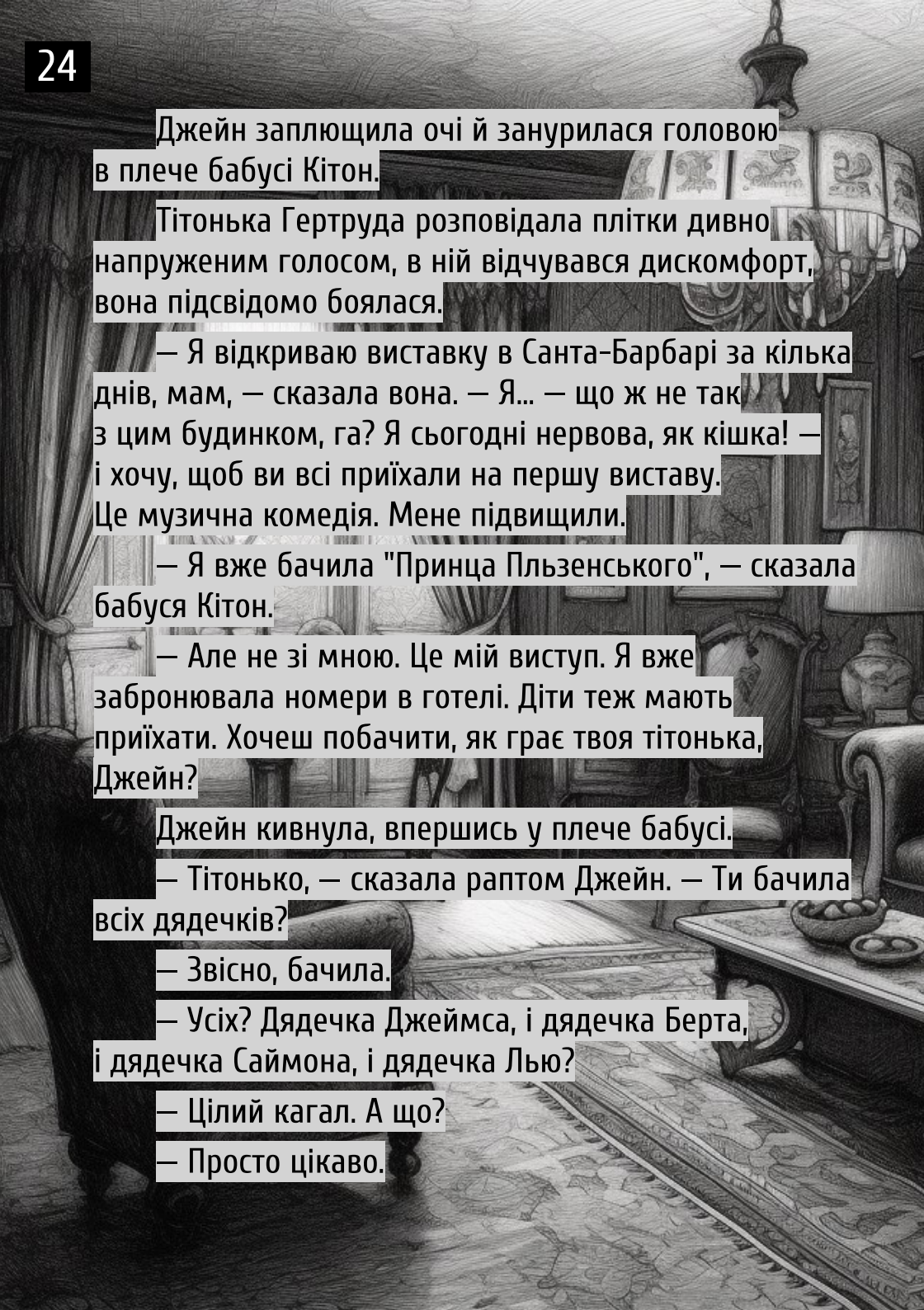
Звільнилося місце на м'яких, просторих колінах, що тримали вже стільки дитлахів.

Джейн притулилася до заспокійливого тепла і спробувала очистити свій розум, переклавши всю відповідальність на бабуся Кітон. Але це не працювало. В будинку було щось явно не в порядку, і важкі хвили цього чогось били з якогось центру, зовсім поруч з ними.

Неправильний Дядечко. Голод і жадоба їжі. Близькість м'яса з кров'ю спокушала його, коли він лежав, схований у своєму дивному, незбагненному гнізді десь там... десь в іншому, тому дивному місці, де зникли діти.

Був унизу, раболіпно прагнучи їжі; був тут, нагорі, порожній, жадібний, справжній вир голоду, зовсім поруч.

Він був подвійним — подвійний дядечко, замаскований, але жахливо зрозумілий...

Джейн заплющила очі й занурилася головою в плече бабусі Кітон.

Тітонька Гертруда розповідала плітки дивно напруженим голосом, в ній відчувався дискомфорт, вона підсвідомо боялася.

— Я відкриваю виставку в Санта-Барбарі за кілька днів, мам, — сказала вона. — Я... — що ж не так з цим будинком, га? Я сьогодні нервова, як кішка! — і хочу, щоб ви всі приїхали на першу виставу. Це музична комедія. Мене підвищили.

— Я вже бачила "Принца Пльзенського", — сказала бабуся Кітон.

— Але не зі мною. Це мій виступ. Я вже забронювала номери в готелі. Діти теж мають приїхати. Хочеш побачити, як грає твоя тітонька, Джейн?

Джейн кивнула, впершись у плече бабусі.

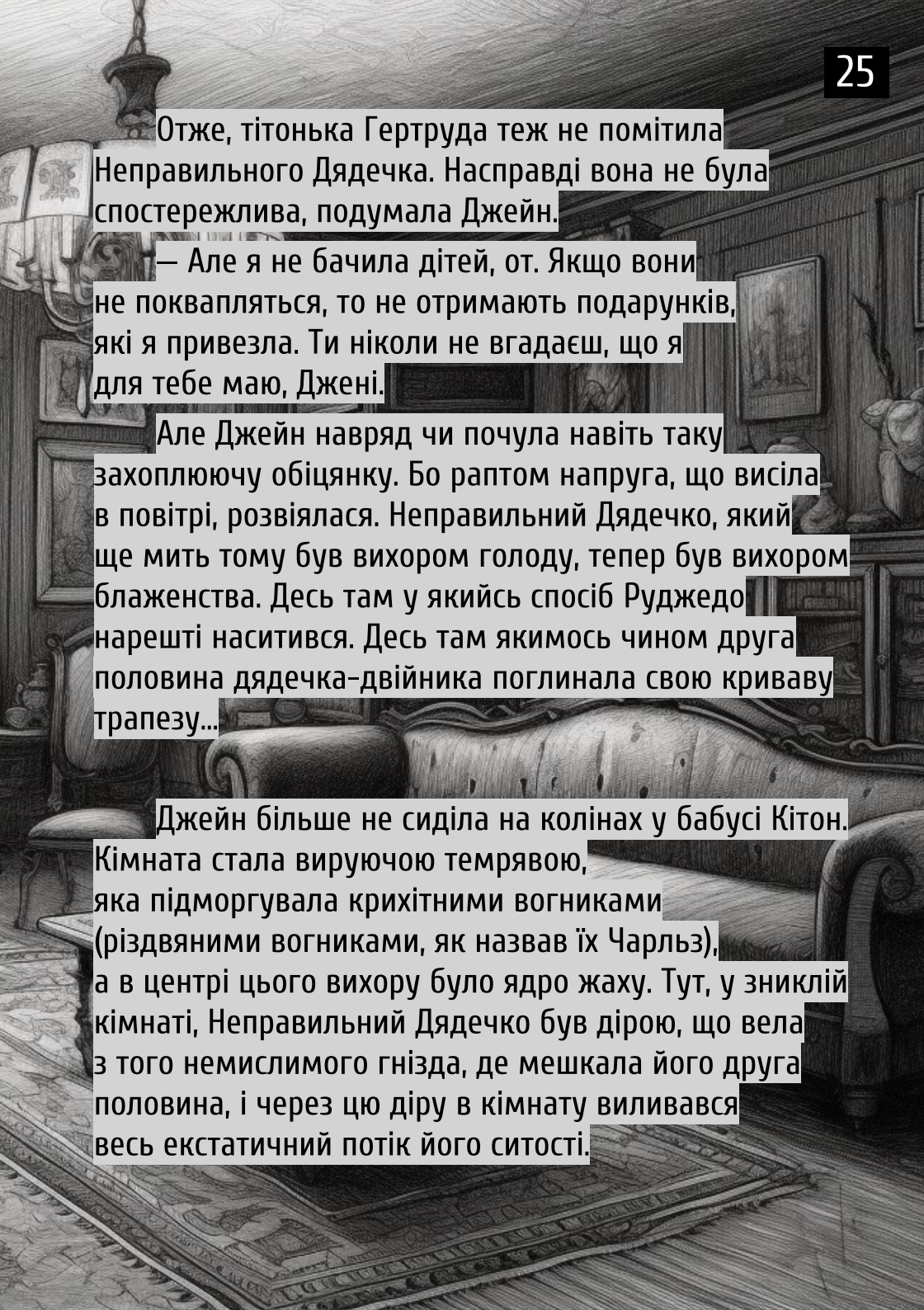
— Тітонько, — сказала раптом Джейн. — Ти бачила всіх дядечків?

— Звісно, бачила.

— Усіх? Дядечка Джеймса, і дядечка Берта, і дядечка Саймона, і дядечка Лью?

— Цілий кагал. А що?

— Просто цікаво.

Отже, тітонька Гертруда теж не помітила Неправильного Дядечка. Насправді вона не була спостережлива, подумала Джейн.

— Але я не бачила дітей, от. Якщо вони не поквапляться, то не отримають подарунків, які я привезла. Ти ніколи не вгадаєш, що я для тебе маю, Джені.

Але Джейн навряд чи почула навіть таку захоплюючу обіцянку. Бо раптом напруга, що висіла в повітрі, розвіялася. Неправильний Дядечко, який ще мить тому був вихором голоду, тепер був вихором блаженства. Десь там у якийсь спосіб Руджедо нарешті наситився. Десь там якимось чином друга половина дядечка-двійника поглинала свою криваву трапезу...

Джейн більше не сиділа на колінах у бабусі Кітон. Кімната стала вируючою темрявою, яка підморгувала крихітними вогниками (різдвяними вогниками, як назвав їх Чарльз), а в центрі цього вихору було ядро жаху. Тут, у зниклій кімнаті, Неправильний Дядечко був дірою, що вела з того немислимого гнізда, де мешкала його друга половина, і через цю діру в кімнату виливався весь екстатичний потік його ситості.

Якимось чином у цю мить Джейн опинилася зовсім близько до інших дітей, котрі мали б стояти поруч з цим кружляючим ядром темряви. Вона майже відчувала їхню присутність, майже простягнула руку, щоб доторкнутися до них.

Аж ось темрява задрижала, і яскраві, крихітні вогники зійшлися до купи, а в її свідомості з'явився потік неймовірних спогадів. Вона була надто близько до нього. А він був необережний, коли їв. Він не заховав своїх думок. Вони лилися, безформні, тваринні, заповнюючи темряву. Думки про криваву їжу, про інші часи й інші місця, де цю криваву їжу давали йому інші руки.

Це було неймовірно. Спогади не про Землю, не про теперішні час чи місце. Він мандрував далеко, цей Руджедо. У багатьох образах. Тепер пригадував, у потоці безформних розпадів пригадував, як роздирав боки, вкриті хутром, що звивалися від його голоду, пригадував потік гарячої, солодкої червіні під хутром.

Не хутром, чимось, несхожим ні на що, що Джейн коли-небудь могла собі уявити...

Він пригадував великий двір, вимощений блискучими штуками, і щось у яскравих ланцюгах у центрі, й кільця очей, що стежили за ним, коли він входив та наближався до жертви.

Коли виривав шматки з відданих на його милість гладких боків, жорсткі ланцюги дзвеніли навколо нього, а він насичувався...

Джейн намагалася заплющити очі й не дивитися. Але вона дивилася не очима. І їй було соромно й трохи нудотно від того, що ділила з ним цю трапезу, куштувала теплу червону солодкість разом з Руджедо, відчуваючи, як екстаз кружляв у її голові так само, як кружляв у ньому.

— О, діти вже йдуть, — донеслися до неї здалеку слова тітоньки Гертруди.

Джейн чула її спочатку нечітко, потім виразніше, а потім під нею раптом знову опинилися м'які коліна бабусі Кітон, вона повернулася до знайомої кімнати.

— Стадо слоників на сходах, еге ж? — сказала тітонька Гертруда.

Вони поверталися. Тепер Джейн теж їх чула. Щоправда, вони шуміли набагато менше, ніж зазвичай. Ішли тихо, доки не спустилися до половини сходів, а потім раптом зчинився такий тупіт і галас, що Джейн почула дзвін у вухах.

Діти увійшли, Беатріс трохи бліда, Емілі розчервоніла і з припухлими очима. Чарльз аж кипів від стримуваного збудження, але Боббі, найменший, був похмурий і нудьгував. При вигляді тітоньки Гертруди

галас посилився удвічі, хоч Беатріс і обмінялася з Джейн швидкими, багатозначними поглядами.

Потім були подарунки й галас, повернулися дядечки, жваво обговорювалась поїздка до Санта-Барбари — напружені веселощі, котрі якимось чином перейшли у важку тишу.

Ніхто з дорослих ні разу не озирнувся через плече, та панувало відчуття, що надходить щось лихе.

Тільки діти — навіть не тітонька Гертруда — усвідомлювали цілковиту порожнечу Неправильного Дядечка. Проєкція лінивої, млявої, напівсвідомої істоти. Зовні він був настільки переконливо людиною, ніби ніколи не зосереджував свій голод тут, під цим дахом, ніколи не дозволяв своїм думкам кружляти в головах дітей, ніколи не згадував своїх заляпаних кров'ю бенкетів з інших часів та місць.

Зараз він був дуже насиченим. Вони відчували, як заціпеніння розливається повільними, сонними хвилями, так що всі дорослі позіхали й дивувалися. Але навіть зараз він був порожній. Несправжній. Відчуття "тут-тук-нікого-вдома" було гостріше, ніж будь-коли для всіх маленьких, уважних, сприйнятливих свідомостей, що бачили його таким, яким він був.

Розділ 3: Їдець ситий

Пізніше, перед сном тільки Чарльз хотів про це поговорити. Джейн здалося, що Беатріс трохи подорослішала після цього дня. Боббі читав "Книгу джунглів", або вдавав, що читає, з великим задоволенням переглядаючи ілюстрації з тигром Шерханом. Емілі повернулася обличчям до стіни і вдавала, що спить.

— Мене покликала тітонька Бессі, — сказала Джейн, відчувачи тихий докір. — Я пробувала якнайшвидше від неї втекти. Вона хотіла приміряти на мене той комірець.

— Ох, — вибачення було прийнято, але Емілі все ще відмовлялася розмовляти. Джейн підійшла до ліжка й обійняла дівчинку.

— Сердишся на мене, Емілі?

— Ні.

— Отже, сердишся. Я нічого не могла вдіяти, люба.

— Все добре, — сказала Емілі.

— Та ну.

— Весь яскравий і блискучий, — сонно сказав Чарльз. — Як різдвяна ялинка.

Беатріс накинулася на нього.

— Замовкни! — кричала вона. — Закрийся, Чарльзе! Закрийся! Закрийся! Закрийся!

Тітонька Бессі зазирнула до кімнати.

— В чім річ, діти? — запитала вона.

— Нічого, тітонько, — сказала Беатріс. — Ми просто граємось.

Підготований, на певний час насичений він заснув у своєму таємничому гнізді. В будинку панувала тиша, мешканці спали. Навіть Неправильний Дядечко спав, бо Руджедо був добрим імітатором.

Неправильний Дядечко — це не фантомом, не звичайна проєкція Руджедо. Як амеба витягує псевдоножку в бік їжі, так і Руджедо витягнув і створив Неправильного Дядечка. Але на цьому аналогія закінчувалася. Бо Неправильний Дядечко не був якимось еластичним продовженням, котре можна за бажанням забрати. Він — чи *Воно* — був радше постійною кінцівкою, як рука людини. Від мозку через систему нейронів надходить сигнал, і рука витягується, пальці стискаються — в руці опиняється їжа.

Але кінцівка Руджедо була менш обмеженою. Він не був постійно скутий строгими законами матерії. Руку можна пофарбувати в чорний колір. А Неправильний Дядечко виглядав і поведився

як людина для всіх, за винятком хіба що дитячих незрілих очей.

Існували закони, яких треба було дотримуватися, навіть Руджедо. Закони природи могли певною мірою обмежувати його. Існували цикли. Життя метелика-гусениці підпорядковане циклам, і перш ніж він зможе сплести свій кокон і перевтілитися, він мусить їсти, їсти і ще раз їсти. Лиш коли настане час переродження, він позбудеться свого поточного втілення. Так само і Руджедо не міг змінитися, доки не настав би кінець його циклу. Тоді відбудеться ще одна метаморфоза, як це вже було в немислимій вічності його минулого — мільйон химерних мутацій.

Але зараз він був обмежений законами свого поточного циклу. Кінцівку не можна було забрати. І Неправильний Дядечко був його частиною, і він був частиною Неправильного Дядечка.

Тіло скудлера і голова скудлера.

Темним будинком котилися безперервні, сонні хвилі ситості — повільно, непомітно прискорюючись до того нервового пульсу жадібності, який завжди наступав після завершення процесів травлення і засвоєння їжі.

Тітонька Бессі перевернулася на спину й почала хрпіти. В іншій кімнаті Неправильний Дядечко,

не прокидаючись, перевернувся на спину й теж захропів.

Талант захисної мімікрії був розвинений добре...

І знову був полудень, хоч ще лиш пів години, і пульс будинку ледь помітно змінився в темпі та настрої.

— Якщо ми збираємося до Санта-Барбари, — сказала бабуся Кітон, — то сьогодні я поведу дітей до стоматолога. Їм треба почистити зуби, а до доктора Говера записати на прийом досить складно навіть одного, не кажучи вже про чотирьох дітлахів. Джейн, твоя мама написала, що ти місяць тому вже була в стоматолога, тож можеш не йти.

Після цього тривога нависла над дітьми мовчазною хмарою. Ніхто, однак, про неї не згадував. Лише коли бабуся Кітон вивела дітей на ганок, Беатріс, не оглядаючись, простягнула руку за спину, навпомацки знайшла руку Джейн і міцно її стиснула. Це й усе.

Відповідальність була передана. Слова були зайві. Беатріс чітко сказала, що тепер це робота Джейн. Тепер це її відповідальність.

Вона не сміла зволікати. Надто добре усвідомлювала, що депресія, яка охопила дорослих, все наростає. Руджедо знову зголоднів.

Вона дивилася вслід кузенам, поки вони не зникли під шинусами, а віддалений гуркіт візка розвіяв будь-які надії на їх повернення. Далі Джейн пішла до крамниці м'ясника й купила два фунти м'яса. Випила содової. Потім повернулася до будинку.

Відчувала, що пульс б'ється швидше.

Узявши з кухні каструлю, поклала в неї м'ясо і прослизнула до ванни. Важко було піднятися на горище з такою ношею й без допомоги, але вона змогла. У теплій тиші під дахом стояла й чекала, трохи сподіваючись, що тітонька Бессі знову її покличе і звільнить від цього обов'язку. Але заклику не було.

Проста механіка того, що мала робити, була доволі прозаїчною — страх тримався на відстані. До того ж їй ледве виповнилося дев'ять. І на горищі не було темно.

Вона, балансуючи, пішла вздовж крокв, поки не дісталася до дощаного містка. Відчула його пружну вібрацію під ногами.

*Раз, два, неси дрова,
Три, чотири, хліб із сиром,
П'ять, шість, є вже гість,
Сім, вісім...*

Двічі схибила. Втретє їй вдалося. Розум мав бути на належному рівні абстракції... Вона перейшла місток, обернулася, і...

Тут було тьмяно, майже темно. Пахло холодом і порожнечею, підземеллям. Без подиву зрозуміла, що перебуває глибоко внизу, може, під будинком, а може, десь дуже від нього далеко. Це було так само прийнятно, як і решта чудасій. Не дивувалася.

Цікаво, що вона, здавалося, знала дорогу. Рухалась до крихітного вольєру, але попри це певний час блукала порожніми приміщеннями з низьким дахом, безкінечними, дуже темними, що пахли холодом і сирістю. Неприємне місце для розуму, а також небезпечне для того, щоб вештатись там зі своєю маленькою каструлею з м'ясом.

Він визнав м'ясо прийнятним.

Пізніше, намагаючись пригадати, Джейн зрозуміла, що нічого про це не пам'ятає. Не знала, як пропонувала їжу, як та була прийнята і де саме в цьому місці парадоксального простору й тісноти лежав він, марячи про інші світи й епохи.

Знала лишень, що темрява знову завирувала довкола неї, підморгуючи маленькими вогниками, поки він поглинав їжу. Спогади з його свідомості переливалися в неї, наче обидві свідомості були з однієї матерії. Цього разу вона бачила чіткіше.

Бачила велику крилату істоту в блискучій клітці, згадувала так, як це пам'ятав Руджедо, і стрибнула разом з Руджедо, відчуваючи, як крила огортають її, відчуваючи, як нестерпний голод рве тіло й він жадібно смакує гарячу, солодко-солону рідину, що з бульканням витікала назовні.

Це був плутаний спогад. Зливаючись, інші жертви змінювались під хватом Руджедо, пернаті крила ставали звіром з великими пазуристими лапами, а потім здригались від вигинів рептилії. Коли він їв, усі його жертви робилися в пам'яті одним цілим.

Нарешті майнув проблиск ще одного спогаду. Джейн усвідомила, що перед нею розкинувся розлогий садок з величезними квітами, більшими за неї саму. Також там були постаті в каптурах, які безшумно сновигали серед них, і жертва з розсипаним світлим волоссям, котра безпорадно лежала на пелюстках однієї гігантської квітки, скута ланцюгами, що теж нагадували блискучі квіти. І Джейн здалося, що вона сама йде, накрита плащем, серед тих мовчазних постатей, а він — воно, Руджедо — в іншій подобі поруч з нею прямує до місця жертвоприношення.

Це було перше людське жертвоприношення, яке він пригадав. Джейн хотіла дізнатися більше. Звісно, вона не мала жодних докорів сумління.

Їжа була їжею. Але спогад плавно переходив в іншу картину, тому вона так і не побачила завершення. Та їй і не потрібно було його бачити. У всіх цих спогадів було тільки одне завершення. Можливо, для неї було й добре, що Руджедо не затримувався надто довго на цьому особливому моменті усіх своїх кривавих трапез.

*Сімнадцять, вісімнадцять,
Ця лялька просто цяця,
І дев'ятнадцять, двадцять...*

Вона непевно позадкувала через крокви, тримаючи в руках порожню каструлю. Горище пахло пилюкою. Це допомогло вивітрити з голови сморід багрянцю, який там залишався зі спогадів...

Коли діти повернулися, Беатріс просто запитала: "Готово?", а Джейн кивнула. Табу залишалось в силі. Вони не обговорюватимуть цього в деталях, хіба в разі крайньої потреби. І сонна, млосна спека в будинку, психічна порожнеча Неправильного Дядечка виразно свідчили, що небезпека знов минула — на якийсь час...

— Почитай мені про Мауглі, бабцю, — попросив Боббі. Бабуся Кітон сіла, протерла і підправила окуляри й взялася за Кіплінга. До кола зачарованих слухачів підтягнулися й інші діти. Бабуся розповідала про загибель Шерхана — про худобу, яку загнали в глибоку ущелину, щоб виманити тигра, —

і про жахливу тісняву, яка порвала вбивцю на криваве шмаття.

— Що ж, — сказала бабуся Кітон, закриваючи книгу, — це кінець Шерхана. Він вже мертвий.

— Ні, не мертвий, — пробудився і сонно мовив Боббі.

— Звісно, що мертвий. На сто відсотків мертвий. Його затоптала худоба.

— Тільки в кінці, бабуся. Якщо ти почнеш читати від початку, то Шерхан буде живий.

Боббі, звісно, був надто малим, щоб мати уявлення про смерть. Тебе іноді вбивають в іграх у ковбоїв та індіанців, але такий фінал не є ані сумним, ані смертельним. Смерть — це поняття абсолютне, воно потребує особистого досвіду, щоб його можна було зрозуміти.

Дядечко Лью палив люльку і мружив коричневі складки навколо очей, поглядаючи на дядечка Берта, котрий кусав губи і довго вагався між ходами. Але дядечко Лью все одно виграв цю партію в шахи. Дядечко Джеймс підморгнув тітоньці Гертруді, сказав, що хоче прогулятися й чи не бажає вона піти з ним? Та погодилась.

Коли вони пішли, тітонька Бессі підняла голову й принохалася.

— Ти просто понюхай, чим від них тхнутиме, коли вони вернуться, мам, — сказала вона. — Чому ти це терпиш?

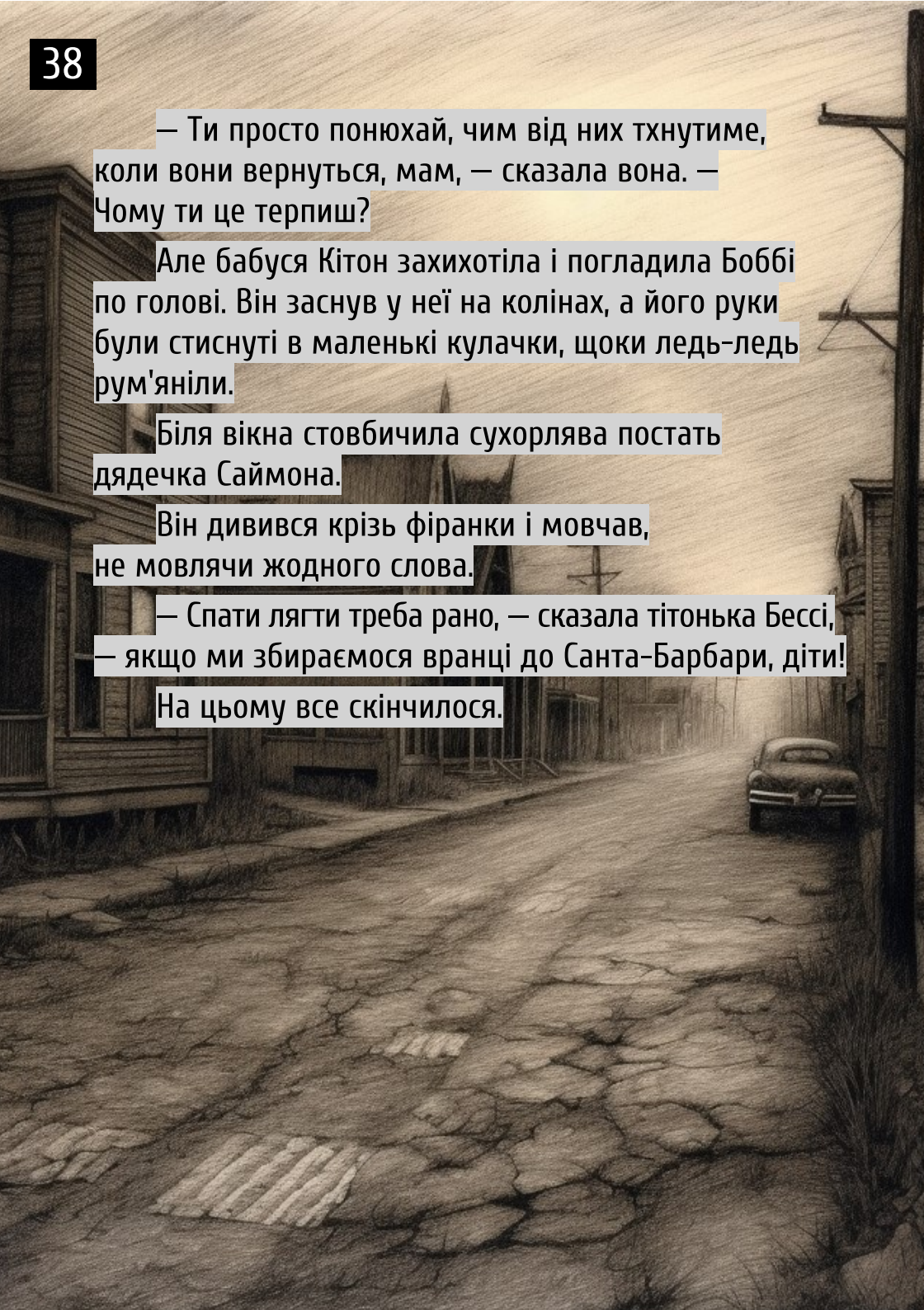
Але бабуся Кітон захихотіла і погладила Боббі по голові. Він заснув у неї на колінах, а його руки були стиснуті в маленькі кулачки, щоки ледь-ледь рум'яніли.

Біля вікна стовбичила сухорлява постать дядечка Саймона.

Він дивився крізь фіранки і мовчав, не мовлячи жодного слова.

— Спати лягти треба рано, — сказала тітонька Бессі, — якщо ми збираємося вранці до Санта-Барбари, діти!

На цьому все скінчилося.

Розділ 4: Кінець гри

Під ранок у Боббі піднялась температура, і бабуся Кітон відмовилася ризикувати його життям у Санта-Барбарі. Це дуже засмутило Боббі, але вирішило проблему, яка мучила дітей багато годин. Крім того подзвонив батько Джейн і повідомив, що він приїжджає того ж дня, щоб забрати доньку, і що у неї вже з'явився маленький братик. Джейн, яка не мала особливих ілюзій щодо лелеки, полегшено зітхнула і сподівалася, що тепер мама більше не хворітиме.

Перед сніданком у спальні Боббі відбувся консилиум.

— Ти знаєш, що робити, Боббі, — сказала Беатріс. — Обіцяєш, що зробиш це?

— Обіцяю. Угу.

— Можеш зробити це сьогодні, Джені, до того, як приїде твій тато. Краще тобі купити багато м'яса й залишити його для Боббі.

— Без грошей я не зможу купити м'яса, — заявив Боббі. Дещо неохоче Беатріс відрахувала те, що залишилося від невеличкого скарбу Джейн, і віддала його. Боббі запхав решту під подушку і потягнув за червону фланелеву пов'язку на шиї.

— Чувається, — сказав він. — А я все одно не хворий.

— Це через ті зелені грушки, яких ти вчора наївся, — дуже сердито мовила Емілі. — Чи ти думав, що тебе ніхто не бачив, га?

Увійшов Чарльз, він був унизу. Страшенно засапаний.

— Гей, знаєте, що сталося? — сказав він. — Він підвернув ногу. Тепер він не може їхати до Санта-Барбари. Б'юся об заклад, він зробив це навмисно.

— Господи, — сказала Джейн. — Як?

— Сказав, що підвернув її на сходах. Але я впевнений, що це брехня. Він просто не хоче їхати.

— Мабуть, він не може їхати — так далеко, — сказала Беатріс, у якої раптом промайнув інтуїтивний здогад, і вони більше не чіпали цю тему. Але Беатріс, Емілі й Чарльз відчули полегшення від того, що Неправильний Дядечко все ж таки не поїде з ними до Санта-Барбари.

Знадобились дві машини таксі, щоб перевезти подорожніх та їх багаж. Бабуся Кітон, Неправильний Дядечко і Джейн стояли на ганку й махали руками їм вслід. Машини з ревом від'їхали, а Джейн, швиденько отримавши від Боббі трохи грошей,

пішла до крамниці м'ясника і повернулася з важким пакунком.

Неправильний Дядечко, спираючись на ціпок та шкутильгаючи, добрався до шезлонга і приліг. Бабуся Кітон приготувала для Боббі огидний на смак лікувальний напій, а Джейн вирішила почекати зі своєю місією до полудня. Боббі читав "Книгу джунглів", спотикаючись на важких словах. На певний час настало перемир'я.

Джейн нескоро змогла забути той день. Запахи були такими різкими: печеного хліба з кухні, нудно-солодкі квіткові аромати з вулиці, злегка запилений, насичений коричневий дух від нагрітих на сонці килимів та меблів. Бабуся Кітон піднялася до своєї спальні, щоб намастити руки та обличчя холодним кремом, а Джейн стояла на порозі й спостерігала за нею.

Чарівна кімната, по-своєму затишна і невігядлива. Фіранки були так щільно накрохмалені, що аж виблискували хрусткою білизною, а письмовий стіл захаращений дивовижними предметами — подушечкою у вигляді ляльки, крихітним червоним порцеляновим черевичком з маленькими сірими порцеляновими мишенятами на ньому, брошкою-камеею з портретом бабусі Кітон у дитинстві.

І повільно, наполегливо пульс зростав, відчутний навіть тут, у цій спальні, де Джейн вважала таке вторгнення майже неможливим.

Одразу після обіду задзвонив дзвінок. Це був батько Джейн, який приїхав, щоб забрати її до Сан-Франциско. Він поспішав на потяг і часу було тільки на коротку розмову, перш ніж їх забрало таксі, що чекало під будинком. Але Джейн встигла збігати нагору попрощатися з Боббі — і сказати йому, де заховане м'ясо.

— Гарзд, Джені, — сказав Боббі. — Па-па.

Вона знала, що не варто було залишати цю роботу Боббі. Щемливе почуття відповідальності переслідувало її всю дорогу до залізничної станції. Вона лише невиразно чула голоси дорослих, які говорили, що потяг дуже запізнюється, і батька, котрий натякав, що до міста приїхав цирк...

То був гарний цирк. Вона майже забула про Боббі і про кризу, яка буде так небезпечно наростати, якщо він не впорається з нею, як обіцяв. Вже синів ранній вечір, коли вони разом з натовпом виходили з шатра. І тут крізь прогалину Джейн побачила маленьку, знайому постать, й у неї в животі все перевернулося. Вона знала.

Містер Ларкін побачив Боббі майже в ту ж мить. Він голосно покликав його і за секунду двоє дітей дивилися одне на одне. Кругле личко Боббі було похмурим.

— Бабуся знає, що ти тут, Боббі? — запитав містер Ларкін.

— Ну, думаю, що ні, — відповів Боббі.

— Мушу вас відвезти, юначе. Ходімо, обоє. Я мушу негайно їй подзвонити. Вона хвилюватиметься до смерті.

В аптеці, поки він телефонував, Джейн дивилася на кузена. Вона страждала від першого удару тягаря дорослішання, від усвідомлення, що вона зловжила своєю відповідальністю.

— Боббі, — сказала вона. — Ти це зробив?

— Лиши мене в спокої, — насупився Боббі.

Запала тиша.

Містер Ларкін повернувся.

— Ніхто не відповідає. Я викликав таксі. Якраз встигну відвезти Боббі до відправлення потяга.

У таксі також переважно панувала тиша. Джейн взагалі не думала про те, що зараз може відбуватися в будинку. Розум має власний автоматичний захист. Та й у будь-якому випадку було вже надто пізно...

Коли таксі зупинилося, будинок у сутінках палахкотів помаранчевими квадратами вікон. На ґанку стояли люди, світло виблискувало на жетоні поліцейського.

— Діти, зачекайте тут, — схвильовано мовив містер Ларкін. — Не виходьте з машини.

Таксист знизав плечима і витягнув згорнуту газету, поки містер Ларкін поспішав до ґанку. На задньому сидінні Джейн заговорила до Боббі. Її голос був дуже м'яким.

— Ти цього не зробив, — прошепотіла вона і це навіть не було звинуваченням.

— Мені все одно, — прошепотів Боббі у відповідь. — Мені набридла ця гра. Я хотів пограти у щось інше, — захихотів. — Я все одно виграв, — заявив він.

— Як? Що сталось?

— Приїхала поліція, я знав, що вона приїде. Він ніколи не думав про це. Тож я виграв.

— Але як?

— Ну, це було, як у "Книзі джунглів". Полювання на тигрів, пам'ятаєш? Вони прив'язували дитинча до стовпа і, коли тигр приходив — бах! Але всі діти поїхали до Санта-Барбари, і ти теж. Тож я взяв бабусю. Не думаю, що вона була би проти. Вона ж часто

грається з нами в ігри. Та й взагалі, лишилася тільки вона.

— Але, Боббі, дитинча — це не означає дітей, як ми. Це, наприклад, дитинча кози. Та й взагалі...

— Ох! — прошепотів Боббі. — Ох — ну, так чи інакше, я думаю, що з бабусею буде все гаразд. Вона занадто товста, щоб швидко бігати. — Він презирливо посміхнувся. — Він же тупий, — мовив. — Він мав би знати, що мисливці завжди приходять, коли ти прив'язуєш дитинча для тигра. Він нічого не знає. Коли я сказав йому, що замкнув бабусю в її кімнаті, і вдома більше нікого немає, я подумав, що він здогадається. — Боббі хитро всміхався. — Я був кмітливим. Сказав йому це через вікно. Гадав, що він подумає, що я надто малий. Але він не подумав. Він пішов прямо нагору — швидко. Він навіть забув кульгати. Думаю, був тоді добряче голодний. — Боббі подивився в бік заповненого людьми ґанку. — Поліція вже десь схопила його, — недбало додав. — Це було простіше простого. Я виграв.

Джейн не встигала за його міркуваннями.

— Вона померла? — запитала вона дуже тихо.

Боббі подивився на неї. Це слово мало для нього інше розуміння — без іншого значення, крім як фази в грі. І наскільки йому було відомо, тигр ніколи не кривдив прив'язане дитинча.

Містер Ларкін повертався до таксі. Йшов дуже повільно і незграбно.

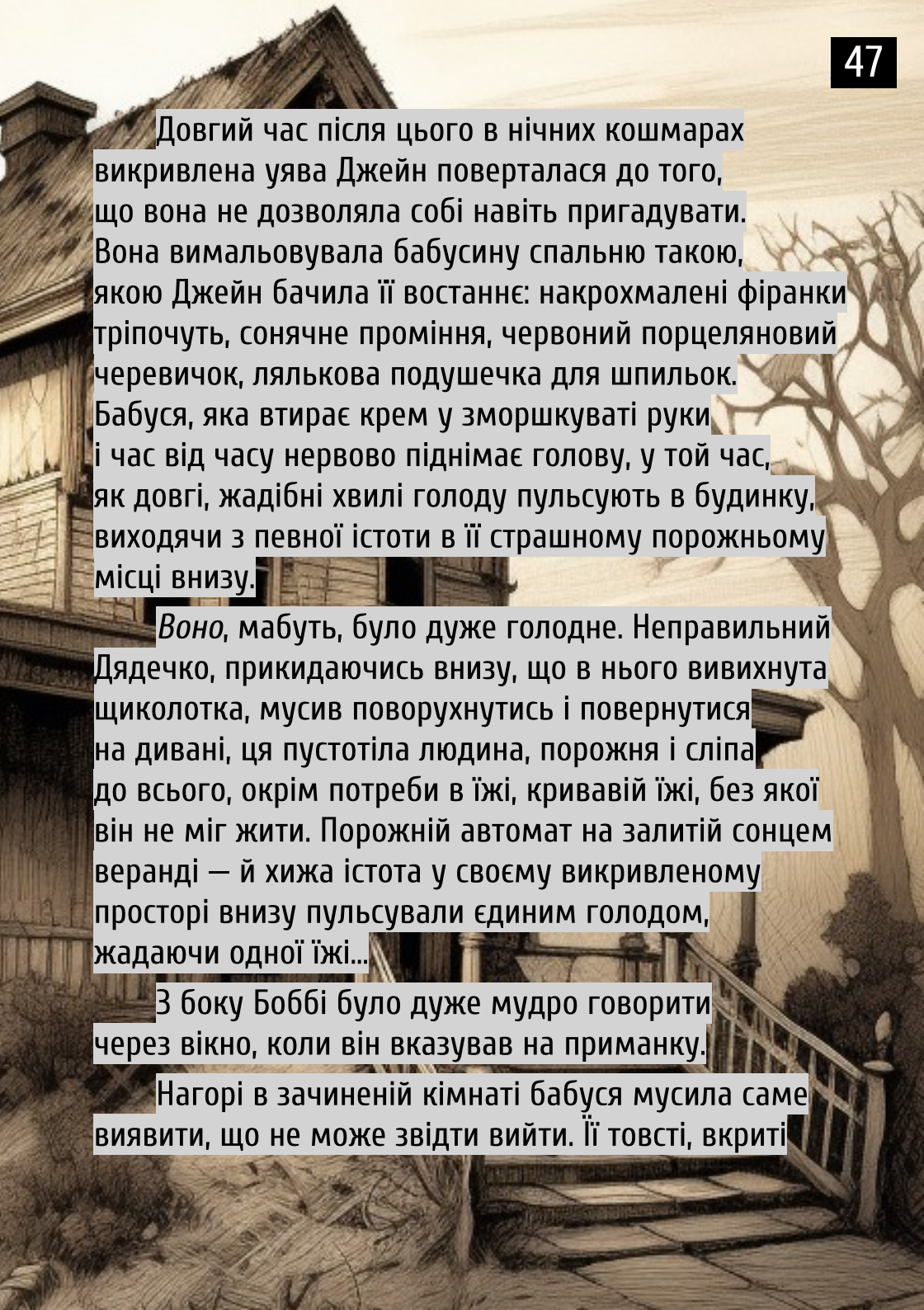
Джейн не бачила його обличчя ...

Такий випадок, звісно, намагалися, наскільки можливо, замовчати. Діти, які знали набагато більше, ніж ті, хто їх оберігав, були геть незахищені від усвідомлення того, що сталося. Так само даремно вони, у свою чергу, намагались захистити своїх дорослих. За винятком двох найстарших дівчат, їм було байдуже. Гра скінчилася. Бабуся мусила рушити в довгу-предовгу подорож і вже ніколи не повернеться.

Вони добре розуміли, що це означає.

З іншого боку, Неправильний Дядечко, як їм сказали, теж мав поїхати у велику лікарню, де про нього піклуватимуться все життя.

Це їх трохи спантеличило, бо дещо виходило за межі їхнього досвіду. Смерть вони розуміли дуже слабко, а ця справа була цілковитою загадкою. Не дуже переймались і їхній інтерес згас, хоча Боббі ще деякий час слухав читання "Книги джунглів" з надзвичайною увагою, гадаючи, чи одного разу вони заберуть тигра геть, а не вб'ють його на місці. Ніколи, звісно, не забирали. Вочевидь, у реальному житті тигри були іншими...

Довгий час після цього в нічних кошмарах викривлена уява Джейн поверталася до того, що вона не дозволяла собі навіть пригадувати. Вона вимальовувала бабусину спальню такою, якою Джейн бачила її востаннє: накрохмалені фіранки тріпочуть, сонячне проміння, червоний порцеляновий черевичок, лялькова подушечка для шпильок. Бабуся, яка втирає крем у зморшкуваті руки, і час від часу нервово піднімає голову, у той час, як довгі, жадібні хвили голоду пульсують в будинку, виходячи з певної істоти в її страшному порожньому місці внизу.

Воно, мабуть, було дуже голодне. Неправильний Дядечко, прикидаючись внизу, що в нього вивихнута щиколотка, мусив поворухнутись і повернутися на дивані, ця пустотіла людина, порожня і сліпа до всього, окрім потреби в їжі, кривавій їжі, без якої він не міг жити. Порожній автомат на залитій сонцем веранді — й хижа істота у своєму викривленому просторі внизу пульсували єдиним голодом, жадаючи одної їжі...

З боку Боббі було дуже мудро говорити через вікно, коли він вказував на приманку.

Нагорі в зачиненій кімнаті бабуся мусила саме виявити, що не може звідти вийти. Її товсті, вкриті

плямами пальці, слизькі від крему, мусили марно смикати за ручку.

Джейн багато разів снівся звук цих кроків. Тупіт, якого вона ніколи не чула, був для неї голоснішим і реальніше звучав у її вухах, ніж будь-який зі справді почутих. Вона точно знала, як він збігав сходами, туп, туп, туп, по дві сходинки за раз, аж бабуся стривожено підняла голову, знаючи, що це не може бути дядечко з вивихнутою щиколоткою. Тоді вона мала підскочити, її серце калатало, їй розпачливо уявлялися грабіжники.

Це не могло тривати довго. Хол був подоланий ледве за один удар серця. І тепер цілий будинок мав здригатися й пульсувати в одному переможному реві голоду. Тупіт кроків відбивав би йому ритм, довгі, швидкі кроки, що з жахливою цілеспрямованістю прямували по коридору. Далі — клацання ключа в замку. Далі...

Далі Джейн зазвичай прокидалася...

Малюк не був за це відповідальним. Джейн повторювала собі це багато разів, як у той час, так і пізніше. Вона нечасто бачила Боббі потому, а коли бачила, він вже багато чого забув; нові враження витіснили старі. На Різдво йому подарували цуцика й він пішов до школи. Коли почув,

що в притулку Неправильний Дядечко помер, йому довелося добряче помізкувати, щоб пригадати, про кого йдеться, адже для менших дітей Неправильний Дядечко ніколи не був членом сім'ї, лише частиною гри, в яку вони грали і в якій виграли.

Поступово неназване лихо, яке колись огортало сім'ю, поблякло і зникло. Найсильнішим, найрозпачливішим воно було в перші дні після смерті бабусі, але всі пояснювали це шоком. Коли воно померло, діти про це знали.

Цілком випадково холодна, обмежена логіка Боббі виявилася правильною. Руджедо не грав би чесно, якби ввів у гру ще одного Неправильного Дядечка, а Боббі вірив, що він дотримуватиметься правил. Він їх і дотримувався, бо це був закон, котрого він не міг порушити.

Руджедо і Неправильний Дядечко були частинами одного цілого, нерозривно сплетеними у своєму циклі. Тільки після успішного завершення циклу можна було прибрати цю кінцівку, Неправильного Дядечка, або розірвати сполучення. Тож врешті-решт Руджедо виявився безпорадним.

У притулку Неправильний Дядечко повільно вмирав з голоду. Він не торкався того, що йому приносили. Знав, чого хоче, але йому цього не давали.

Голова і тіло померли разом, і в будинку, який колись належав бабусі Кітон, знову запанував мир.

Якщо Боббі й пам'ятав про це, ніхто цього не знав. Він діяв за бездоганною логікою, обмеженою лише його досвідом. Якщо зробиш щось достатньо погане, прийде поліцейський і забере тебе. А він втомився від гри. Лише інстинкт суперництва утримував його від того, щоб не кинути цю гру і не переключитись на якусь іншу.

Саме так, він хотів виграти — і він виграв.

Жоден дорослий не вчинив би так, як Боббі, але малюк — це зовсім інший вид. За мірками дорослих, малюк не є цілком нормальним. Через те, як працює його розум, через те, що він робить і чого прагне.

Називайте його демоном.

Генрі Катнер

Називайте його демоном

переклад з англійської

Пана Характерника

літературна редакція, коректура,
комп'ютерна верстка і художнє оформлення

Його ж

Гарнітура Cirium. Формат 60x84/16.

Ум. друк. арк. 2,99 Вид. № 0002 Зам. № 0002

Тираж скільки буде копій прим.

Видавець АУ Риб

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 98911 від 25.04.2024 р.

87500, м. Маріуполь, вул. С. Бандери, 27, оф.72.

тел. (0629) 24 02 22

